

Skatteministeriet

14. september 2016
J.nr. 16-1093175

Til Folketinget – Finansudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 448 af 17. august 2016 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Eva Kjer Hansen (V).

Karsten Lauritzen

/ Lene Skov Henningsen

Spørgsmål

Vil ministeren beregne, hvor meget danske afgifter skal forhøjes, såfremt indkomstkatten fjernes og erstattes provenumæssigt af dels en genindførelse af formueskatten på 0,7 pct. for den del af den skattepligtige formue, der overstiger en bundgrænse på 2,4 mio. kr. (1996-niveau) pr. person og dels en proportional forhøjelse af alle eksisterende afgifter? Ministeren bedes opgøre, hvor meget afgifterne skal stige relativt og i kroner og øre for samtlige afgifter. Ministeren bedes opgøre det på samtlige afgifter – herunder bl.a. tinglysningsafgift, afgift af stenkul mv., vægtafgift, afgift op konsumis m.m. Ministeren bedes samtidig opgøre, hvor stort provenuet for en genindførelse af formueskatten vil være. Ministeren bedes endvidere angive effekten på uligheden. Fremregningen af formueskattegrænsen fra 1996 til i dag bedes foretaget efter personskattelovens § 20.

Svar

En omlægning af provenuet fra indkomstskatter til afgifter vil flytte rundt på knap 450 mia. kr. Det er ca. halvdelen af det samlede skatte- og afgiftsprovenu. Konsekvenserne af en så gennemgribende omlægning af hele skatte- og afgiftsstrukturen ligger uden for erfaringsområdet, og de afledte effekter samt effekter på ulighed kan ikke skønnes med nogen rimelighed. I svaret er der således alene skitseret de umiddelbare virkninger, hvis der skal opkræves samme umiddelbare provenu fra afgifter, som der opkræves fra indkomstskatter i dag. Det understreges, at det ikke betyder, at det vil være provenumæssigt neutralt efter tilbageløb og adfærd.

Provenuet fra de personlige indkomstskatter udgjorde ca. 445 mia. kr. i 2015¹. Provenuet fra afgifterne udgjorde knap 289 mia. kr. i 2015, heraf udgjorde moms ca. 186 mia. kr. Hvis provenuet fra indkomstskatterne skal finansieres ved en forhøjelse af afgifterne, vil det kræve, at provenuet fra afgifterne umiddelbart skal forhøjes med over 150 pct. Den ændrede fordeling af provenuet ved en proportional forhøjelse af afgifterne fremgår af *tabel 1*.

En genindførelse af formueskatten på 0,7 pct. for den del af den skattepligtige formue, der overstiger en bundgrænse på 2,4 mio. kr. (1996-niveau) pr. person, skønnes at medføre et umiddelbart merprovenu på ca. 1,8 mia. kr. (2017-niveau). Det vil således være af marginal betydning, om provenuet fra indkomstskatter skal finansieres ved afgifter eller afgifter og formueskat.

For de fleste afgifter er der som nævnt tale om så kraftige forhøjelser, at de adfærdsmæssige virkninger heraf ligger uden for erfaringsområdet. Forhøjelser med over 150 pct. vil for mange afgiftsbelagte varer være ensbetydende med, at afgifterne får karakter af at være prohibitive, hvorved afgiftsgrundlaget reelt vil bortfalde. Kraftige afgiftsforhøjelser på i forvejen grænsehandelsfølsomme varer (cigaretter, spiritus mv.) skønnes desuden at øge grænsehandlen, hvilket vil reducere afgiftsgrundlaget yderligere. Det vil betyde, at afgiftssatserne vil skulle forhøjes yderligere for de resterende afgifter, som igen kan have betydning for afgiftsgrundlaget.

¹ De 445 mia. kr. udgøres af provenu fra bundskat, topskat, sundhedsbidrag, kommuneskat og arbejdsmarkedsbidrag.

Denne effekt vil blive endnu kraftigere, hvis finansieringen skal foregå på et smallere afgiftsgrundlag, fx ved kun at finansiere afskaffelsen af indkomstskatter gennem råstofafgiften alene. Da det ikke er meningsfuldt at beregne adfærdseffekterne af så kraftige forhøjelser af afgifterne, er der alene skitseret en omlægning af de umiddelbare provenuer.

Tabel 1. Ændret fordeling af provenu ved at omlægge indkomstskatterne til afgifter

Mia. kr., 2015	Oprindelig fordeling af provenu	Ændret fordeling af provenu ved omlægning
Moms	186	472
Tinglysningsafgift	6	15
Energiafgifter mv.	34	86
Afgifter vedr. motorkøretøjer	30	77
Miljøafgifter	8	21
Afgifter på spil mv.	2	5
Øvrige punktafgifter	15	39
Lønsumsafgift	7	18
Indkomstskatter	445	0
I alt	734	734

Anm.: Som følge af øgede afledte momsindtægter ved en forøgelse af afgifterne med 150 pct. vil momssatsen skulle øges med mindre end 150 pct. for at tilvejebringe det ønskede umiddelbare merprovenu. Der er herudover ikke taget højde for afgiftsændringernes indbyrdes effekt på hinanden. Summen kan afvige fra totalen pga. afrundinger.

En umiddelbar forhøjelse af afgifterne med over 150 pct. vil fx medføre, at afgiften på rumvarme inkl. CO₂- og NO_x-afgift vil skulle stige fra 71,60 kr./GJ til 181,87 kr./GJ, mens råstofafgiften vil skulle stige fra 5,00 kr./m³ til 12,70 kr./m³, jf. tabel 2.

Tabel 2. Udvalgte afgiftssatser for 2016 efter omlægning fra indkomstskatterne til afgifter

	Sats, 2016	Sats efter omlægning
Registreringsafgiftssats, værdi under 82.800 kr., pct.	105,00	266,71
Registreringsafgiftssats, værdi over 82.800 kr., pct.	150,00	381,02
Fossile brændsler, varme, kr./GJ	71,60	181,87
Diesel med 6,8 pct. biobrændstof, kr./liter	3,11	7,91
Elafgift, kr./kWh	0,89	2,25
Råstofafgift, kr./m ³	5,00	12,70
Råstofafgift af mandler i skal, kr./kg	14,65	37,21
Konsumis, kr./liter	6,98	17,73

Anm.: For varme er der taget udgangspunkt i satsen for kul. For varme og diesel er satsen inkl. energi-, CO₂- og NO_x-afgift.

Desuden vil en afskaffelse af indkomstskatterne, der finansieres via afgifterne, være fordelingsmæssigt skæv. Indkomstskatterne er progressive, mens de fleste afgifter er degressive. Med en stigende indkomst vil forbruget af afgiftspligtige varer, som fx varme, vand, is

og chokolade ikke stige forholdsmæssigt. En afskaffelse af indkomstskatterne og forhøjelse af afgifterne vil således ramme lavindkomstgrupperne hårdere, da der vil ske en omfordeling af skattebyrden fra højindkomstgrupper til lavindkomstgrupper.